

بررسی تأثیر دما و زمان فرایند رخنه‌دهی بر مقاومت به سایش و خواص ماده‌ی مرکب WC/Cu*حمید خرسند^(۱)مصطفی امیرجان^(۲)حسن عبدوس^(۳)**چکیده**

در این تحقیق، نمونه‌های ماده‌ی مرکب زمینه مسی با ۵۳ درصد حجمی ذرات تقویت کننده‌ی WC به روش رخنه‌دهی تهیه شدند. چگالی و رسانایی الکتریکی نمونه‌های ماده‌ی مرکب تولید شده اندازه‌گیری شدند. افزون بر این، رفتار سایشی ماده‌ی مرکب WC/Cu به روش سوزن بر روی صفحه با استفاده از صفحه‌ی ساینده از جنس SiC مطالعه و بررسی شد. بررسی‌ها نشان دادند که با افزایش دما و زمان رخنه‌دهی، چگالی نهایی به چگالی نظری نزدیک‌تر شده و در یک دمای خاص، چگالی با افزایش زمان افزایش می‌یابد. در نیروی عمودی اعمالی حدود ۹ نیوتن، نرخ سایش ماده‌ی مرکب WC/Cu به‌طور خطی با افزایش فشار اعمالی افزایش یافت. حضور تخلخل به دلیل کاهش سطح تماس مؤثر و ایجاد اثر شیار بر روی سطح ماده‌ی مرکب، باعث افزایش سایش شد.

واژه‌های کلیدی ماده‌ی مرکب WC/Cu، رخنه‌دهی، سایش.

The Effect of Temperature and Time of Infiltration Process on the Wear Resistance and Properties of WC/Cu Composite

H. Khorsand

M. Amirjan

H. Abdous

Abstract

In the present study, copper matrix composite samples with 53 volume percent WC reinforcement particles were produced using the infiltration technique. The density and electrical conductivity of the composite samples produced by this technique were measured. Moreover, the wear behavior of WC/Cu composite was investigated using the pin-on-disk method with an abrasive disk made up of SiC. It was found that the final density approaches the theoretical density with an increase in the temperature and time of the infiltration process, and for a given temperature, the density increases as the time increases. For an applied normal load of 9 N, the wear rate of WC/Cu composite increases linearly with the applied load. The presence of porosity increased the wear rate of the composite due to a decrease in the effective contact surface and induced notch effect on the composite surface.

Key Words WC/Cu Composite, Infiltration, Wear.

* نسخه نخست مقاله در تاریخ ۸۸/۹/۲۵ و نسخه پایانی آن در تاریخ ۸۹/۶/۲۷ به دفتر نشریه رسیده است.

(۱) استادیار، دانشکده مهندسی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

(۲) دانشجوی دکتری مهندسی مواد، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

(۳) عهده‌دار مکاتبات: دانشجوی دکتری مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

مقدمه

مواد مرکب زمینه فلزی موادی هستند که در آن‌ها معمولاً یک فاز سرامیکی برای بهبود خواص درون زمینه فلزی قرار داده می‌شود. اگرچه بهتر است که این فازها از هم جدا باشند، اما واکنش‌هایی بین آنها اتفاق می‌افتند. لایه‌ها، الیاف پیوسته، الیاف ناپیوسته، ویسکرها و ذرات با مورفولوژی متفاوت، از جمله تقویت‌کننده‌هایی هستند که معمولاً در مواد مرکب زمینه فلزی به کار می‌روند. هر یک از این تقویت‌کننده‌ها فلز پایه را به شیوه‌ای خاص تحت تأثیر قرار می‌دهند، اما معمولاً یکی از خواص فلز پایه بهبود می‌یابد. از جمله‌ی این خواص می‌توان به استحکام تسلیم، سختی، استحکام کششی، مقاومت به سایش و ضریب انبساط حرارتی اشاره کرد. رسانایی الکتریکی و حرارتی خواصی هستند که به کل ماده وابسته‌اند [1-3].

متالورژی پودر فرایند تجاری مناسبی برای تولید مواد مرکب ذره‌ای با زمینه‌ی مس است. این فرایند شامل مخلوط کردن پودر، فشردن و تفجوشی آن می‌باشد. مواد مرکب زمینه مس با تقویت‌کننده‌ی کاربید تنگستن، دسته‌ای از مواد مرکب با زمینه‌ی مسی هستند که رسانایی حرارتی و الکتریکی مس و نیز، مقاومت به سایش مکانیکی و سایش جرقه‌ای کاربید تنگستن را برای دستیابی به خواص مطلوب دارند. بنابراین، این مواد مرکب دارای کاربردهایی از جمله اتصالات الکتریکی، رله‌ها و سویچ‌ها، الکترودهای EDM و نظیر آن خواهند بود. این مواد با اغلب سرامیک‌ها از دیدگاه ضریب انبساط حرارتی سازگاری داشته و بنابراین، می‌توان از آن‌ها به‌عنوان فروکشنده‌ی حرارت استفاده کرد [4].

مواد مرکب زمینه مسی با ذرات سرامیکی از مقاومت به سایش و جرقه‌ی بسیار خوب و رسانایی الکتریکی بالایی برخوردارند، بنابراین از آن‌ها می‌توان در کاربردهایی از قبیل الکترودهای جوش کاری، مواد

اصطکاکی پایه فلزی برای موتورهای سرعت بالا و نیز، قطعه‌های خنک‌کننده در سازه‌های توربین گازی و اجزای فعال پلاسمایی در دستگاه‌های قدرت گداخت، استفاده کرد [4,5].

فرایند متداول در ساخت مواد مرکب زمینه مسی از چند مرحله‌ی مخلوط کردن اجزای سازنده، فشردن سرد و تفجوشی تشکیل شده است. روش متداول دیگر، استفاده از رخنه‌دهی فاز مایع است که در آن فلز مس به درون یک اسکلت متخلخل نفوذ داده می‌شود [5,6].

سختی فلز، به همراه سختی سطح ساینده، مقاومت آن را در برابر سایش کنترل می‌کنند. بررسی‌ها نشان داده‌اند که کاهش نرخ سایش نسبی به‌ازای افزایش سختی فلز تحت سایش تا $0/8$ سختی سطح ساینده می‌باشد [7]. پدیده‌ی سایش برای مواد مرکب زمینه فلزی در مقایسه با فلزات خالص، به دلیل وجود چند فاز در ریزساختار آن‌ها، متفاوت است. اعتقاد بر این است که در مراحل ابتدایی سایش، ذرات ساینده موجب کندگی در زمینه‌ی فلزی نرم شده و ذرات تقویت‌کننده را در سطح به‌صورت برجسته بر جای می‌گذارند.

افزون بر این، مقاومت به سایش مواد مرکب با بهینه‌سازی خواص ذاتی آن‌ها در مراحل طراحی و ساخت نیز می‌تواند کنترل شود. از جمله عوامل مؤثر می‌توان به پارامترهای ساخت اشاره کرد که می‌توانند با تأثیرگذاری بر ریزساختار و خواص مکانیکی نهایی مواد مرکب، رفتار سایشی آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهند. برخی از این عوامل عبارتند از: اندازه و شکل ذرات، کسر حجمی فازهای زمینه و تقویت‌کننده، فشار شکل‌دهی، دما و زمان عملیات رخنه‌دهی.

تأثیر تخلخل بر رفتار سایشی مواد مرکب کم‌تر مورد توجه قرار گرفته است. در مطالعات محدود انجام شده در این زمینه مشاهده شده است که تخلخل

نمونه‌ها به کمک دستگاه مقاومت سنج مجهز به چهار اندازه‌گیر، تعیین شد.

از روش سوزن بر روی صفحه برای بررسی خواص سایشی نمونه‌ها استفاده شد. ابتدا سطح نمونه‌ها سنباده زده شد، و نمونه‌های مکعبی با سطح تماس $0/167$ سانتی‌متر مربع در معرض صفحه‌ی چرخان با سرعت 184 rpm قرار گرفت. صفحه‌ی مورد استفاده، تیغه برش ساینده از جنس SiC بود. نیروی اعمالی از $1/12$ نیوتن تا $4/27$ نیوتن متغیر بود. برای هر نمونه، مسافت سایش 500 متر در نظر گرفته شد. آزمون سایش پس از طی مسافت فوق در هر مرحله متوقف شد و کاهش وزن نمونه پس از تمیزکاری آن به دقت انجام گرفت. حداقل سه آزمون برای هر حالت انجام گرفت و مقدار میانگین به دست آمده برای آن گزارش شد. با تقسیم حجم ماده‌ی ساییده شده بر فاصله‌ی لغزش، نرخ سایش برای هر یک از نمونه‌های ماده‌ی مرکب به دست آمد. حجم ماده‌ی ساییده شده نیز با تقسیم میزان کاهش وزن نمونه بر چگالی آن، محاسبه شد.

نتایج و بحث

چگالی. مورفولوژی پودرهای مورد استفاده در شکل (۱) نشان داده شده است. تغییرات چگالی نمونه‌های تهیه شده در دماها و زمان‌های مختلف در شکل (۲) آمده است. همان‌طور که در این شکل مشاهده می‌شود، چگالی ماده‌ی مرکب با افزایش دما و زمان فرایند افزایش یافته و به چگالی نظری آن نزدیک می‌شود. سهولت انجام فرایند رخنه‌دهی در دماهای بالاتر، دلیل احتمالی این پدیده است. از آنجا که نمونه‌ی WC متخلخل است، رسانایی حرارتی کم‌تر و ظرفیت حرارتی بالاتری نسبت به مس دارد. بنابراین، به دما و زمان بالاتری برای پیش‌گیری از انجماد مس قبل از تکمیل شدن عملیات نیاز است. در دماهای پایین‌تر،

می‌تواند تأثیرات زیان‌آوری بر مقاومت به سایش مواد مرکب داشته باشد. بررسی محققان نشان داده است که وقتی نیروهای خارجی به مواد مرکب اعمال می‌شوند، حفره‌ها مانند منابع تشکیل ترک عمل کرده و در نتیجه، نرخ سایش افزایش می‌یابد [8].

در این تحقیق، نمونه‌هایی از ماده‌ی مرکب WC/Cu به روش رخنه‌دهی تهیه شده و تأثیر دما و زمان رخنه‌دهی بر خواص نهایی آنها از جمله چگالی، مقاومت الکتریکی و مقاومت به سایش، مورد مطالعه قرار گرفته است.

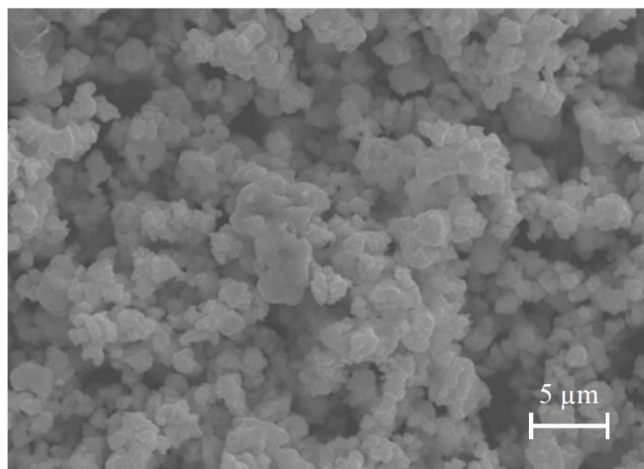
روش آزمایش

پودر کاربید تنگستن (با درجه خلوص $99/5\%$ تهیه شده از شرکت Xiamen) با اندازه میانگین ذرات برابر با 1 میکرومتر، به منظور ساخت نمونه‌های متخلخل مناسب برای فرایند رخنه‌دهی استفاده شد. پودر مورد نظر پس از اندازه‌گیری وزن، در قالب فولادی استوانه‌ای با فشار $34/5 \text{ MPa}$ فشرده شد. قطر و ارتفاع نمونه‌های حاصل به ترتیب برابر با $9/6 \text{ mm}$ و $3/8 \text{ mm}$ بود، و چگالی آنها 53 درصد چگالی نظری ماده‌ی اصلی بود. برای انجام عملیات رخنه‌دهی، از یک قطعه‌ی مسی با درجه خلوص $99/9\%$ استفاده شد. قطعه‌ی مسی پس از توزین، در بالای نمونه‌های کاربید تنگستن فشرده شده قرار گرفت، و سپس مجموعه درون کوره قرار داده شد. فرایندهای تف‌جوشی و رخنه‌دهی در کوره‌ای با محیط هیدروژن و در دماهای بین 1200°C تا 1350°C به مدت زمان‌های مختلف انجام شدند.

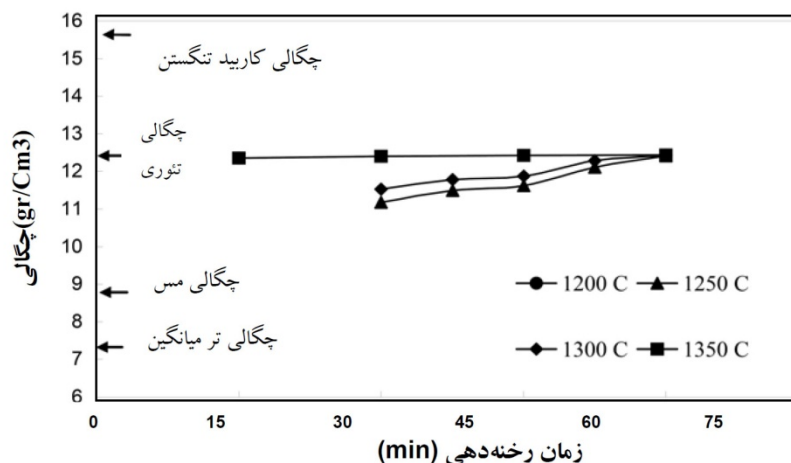
چگالی نمونه‌های به دست آمده بر اساس استاندارد ASTM-B311 و به کمک دستگاه چگالی سنج Sartorius اندازه‌گیری شد. برای بررسی‌های ریزساختاری نمونه‌ها، از تصویرهای به دست آمده از میکروسکپ نوری استفاده شد. مقاومت الکتریکی

بیش تری در اختیار داشته و به این ترتیب، مذاب مس اجازه می‌یابد تا به درون حفره‌های ریز نفوذ کرده و فرایند رخنه‌دهی را کامل کند. افزون بر این، کاهش ویسکوزیته با افزایش دما در پدیده‌ی نفوذ گازهای محبوس تأثیر مفیدی دارد. بنابراین، با افزایش دما زمان عملیات می‌تواند کاهش یابد.

زمان نگهداری بالاتر خواهد بود. در دماهای بالاتر رخنه‌دهی، هر دو عامل ویسکوزیته و فوق‌گداز فلز مس برای وقوع فرایند رخنه‌دهی مناسب بوده، و این منجر به حصول چگالی نهایی نزدیک به چگالی نظری می‌شود. افزایش چگالی در یک دمای معین با افزایش زمان، به این دلیل است که هوا و گازهای محبوس در نمونه‌ی متخلخل برای نفوذ و خروج از آن مدت زمان

شکل ۱ مورفولوژی ذرات پودر WC مورد استفاده در این تحقیق

شکل ۲ تغییرات چگالی نمونه‌ها با دما و زمان عملیات

افزایش یافته است. نمونه‌ی WC/Cu با چگالی کامل دارای کم‌ترین نرخ سایش و نمونه‌ی تهیه شده در دمای 1200°C با بیش‌ترین میزان تخلخل (۱۲ درصد)، بالاترین نرخ سایش را دارد. نمونه‌های با ۱/۵ و ۷ درصد تخلخل که در دمای 1250°C تهیه شده‌اند، از نرخ سایش متوسطی برخوردارند.

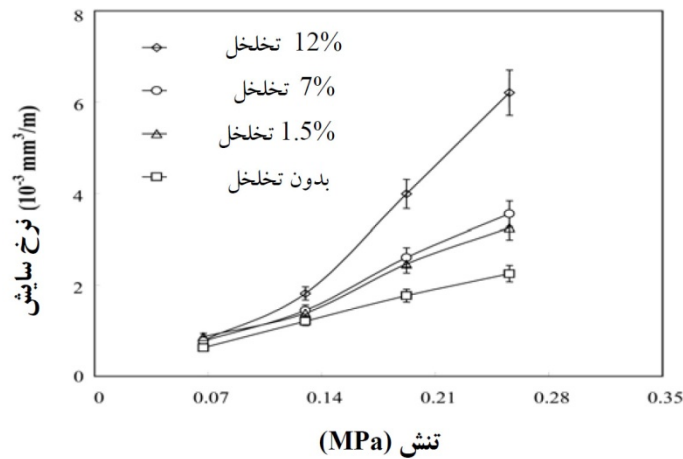
نتایج آزمون در شکل (۴) نشان می‌دهند که تخلخل در نیروهای بالاتر تأثیر بیش‌تری دارد. در صورت وجود تخلخل در سطح سایش، سطح تماس در معرض سطح ساییده به‌میزان چشم‌گیری کاهش یافته و به‌این ترتیب، تنش خالص حاکم بر سایش افزایش می‌یابد. شکل (۵) نرخ سایش را به‌صورت تابعی از تنش تماسی مؤثر در طول فرایند سایش نشان می‌دهد. با مقایسه‌ی شکل‌های (۴) و (۵)، می‌توان دریافت که با به‌کارگیری تنش سایشی مؤثر نرخ سایش نمونه‌های ماده‌ی مرکب حاوی تخلخل به سمت ماده‌ی مرکب کاملاً چگال تغییر می‌کند، اما به‌طور کامل بر آن منطبق نمی‌شود. افزون بر این، تخلخل بیش‌تر نمونه منجر به انحراف بیش‌تر نرخ سایش آن از نرخ سایش مربوط به ماده‌ی مرکب چگال می‌شود.

مقاومت الکتریکی. در جدول (۱)، نتایج مربوط به آزمون تعیین مقاومت الکتریکی نشان داده شده است. مقاومت الکتریکی یک نمونه از ماده‌ی مرکب پس از رخنه‌دهی کامل، حدود $3.3 \times 10^{-6} \Omega\text{-cm}$ و رسانایی حرارتی آن IACS 52% بود. در جدول (۱)، مقادیر عددی مقاومت الکتریکی نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu برای مقایسه آورده شده است. بررسی مقادیر فوق نشان می‌دهد که اگرچه مقاومت الکتریکی می‌باید با افزایش دما و زمان عملیات به‌دلیل کاهش میزان تخلخل و افزایش چگالی نهایی، کاهش یابد، ولی در نمونه‌های کاملاً رخنه‌دهی شده و با چگالی‌های مختلف نیز تخلخل تأثیر چندانی بر مقاومت الکتریکی نداشته و مقادیر تقریباً یکسانی به‌دست آمده‌اند. اتصال‌پذیری (connectivity) مس برای تأمین مسیر آسان برای رسانایی الکتریکی، عامل مهم در این زمینه می‌باشد که بر رسانایی و مقاومت الکتریکی تأثیر دارد.

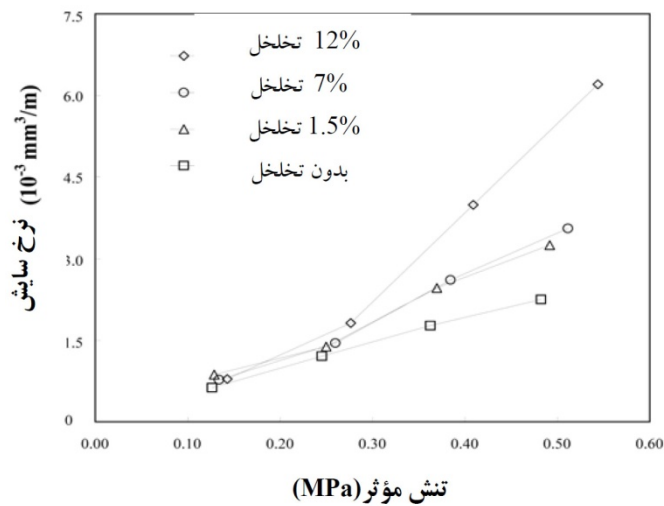
سایش. آزمون سایش برای نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu با میزان‌های مختلف تخلخل، برابر با ۰، ۱/۵، ۷ و ۱۲ درصد، انجام شد. شکل (۳)، نرخ سایش را در این آزمون و در شرایط مختلف نشان می‌دهد. نرخ سایش همه‌ی نمونه‌ها با افزایش نیروی اعمالی

جدول ۱ مقاومت الکتریکی نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu

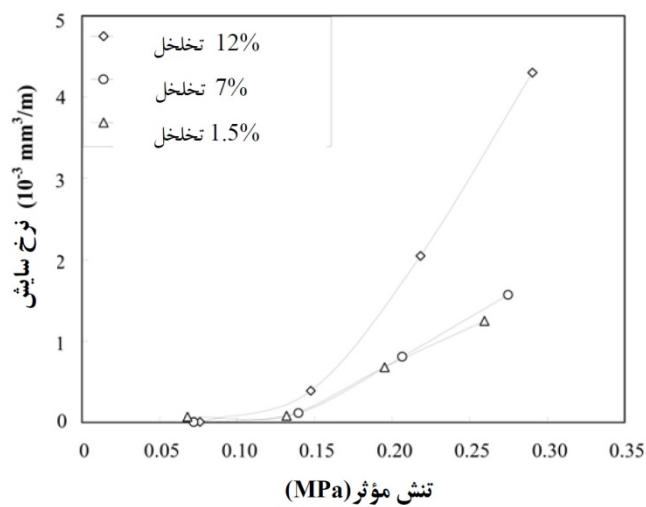
زمان (دقیقه)	دما (درجه سانتی‌گراد)			
	۱۲۰۰	۱۲۵۰	۱۳۰۰	۱۳۵۰
۱۵	-	-	-	۳/۴
۳۰	-	۳/۴	۳/۳	۳/۳
۴۵	-	۳/۳	۳/۴	۳/۴
۶۰	۳/۳	۳/۴	۳/۵	۳/۳

شکل ۳ تأثیر میزان تخلخل بر نرخ سایش نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu

شکل ۴ تأثیر میزان تخلخل بر نرخ سایش نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu با در نظر گرفتن سطح مؤثر

شکل ۵ تأثیر شیار مربوط به تخلخل بر نرخ سایش نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu

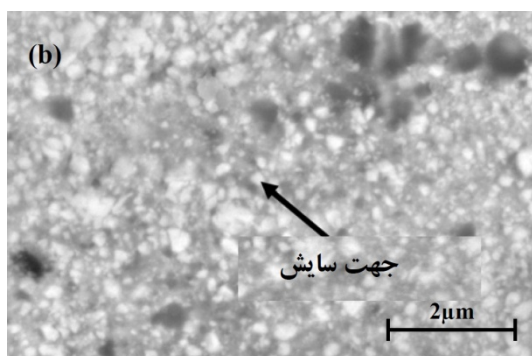
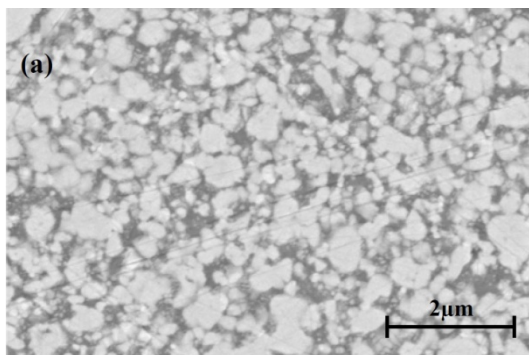
می‌گیرند. در ادامه، این ذرات سخت در سطح ماده در تماس با ذرات SiC ساییده قرار گرفته و به دلیل سختی بسیار نزدیک WC به SiC، به ذرات SiC از طرف ذرات WC کرنش اعمال شده و در نهایت، کیفیت عمل کرد ذرات ساییده‌ی SiC کاهش می‌یابد. این سازوکار باعث کاهش شدید میزان سایش توسط ذرات SiC شده و در نتیجه، نرخ سایش نمونه‌های ماده‌ی مرکب WC/Cu در مقایسه با مس خالص به شدت کاهش می‌یابد.

مکانیزم سایش. در مواد مرکب تقویت شده با ذرات سخت، مقاومت به سایش ابتدا از مقاومت به برش ذرات تقویت کننده در برابر تنش برشی حاصل از سطح ساییده‌ی درگیر با آن نتیجه می‌شود. در صورتی که ماده‌ی مرکب کاملاً چگال بوده و استحکام سطحی بین تقویت کننده و زمینه به حدی باشد که از بیرون آمدگی (Pull-out) ذرات از زمینه جلوگیری کند، سایش تقویت کننده نرخ سایش کل ماده را کنترل می‌کند. با افزایش نیروی عمودی بین دو سطح درگیر، اصطکاک که نیروی برشی اعمالی بر سطح تقویت کننده را تولید می‌کند، افزایش می‌یابد. اگر میزان این تنش برشی به حدی برسد که بر استحکام سطحی بین زمینه و تقویت کننده غلبه کند، بیرون آمدگی تقویت کننده از درون زمینه رخ می‌دهد. ایجاد چنین شرایطی در سایش، نرخ بالاتر سایش را به دنبال دارد. سازوکار سوم برای سایش ماده‌ی مرکب، بر مبنای حضور تخلخل در آن است. حفره‌ها باعث افزایش نیروی عمودی مؤثر سایش اعمالی بر آن‌ها می‌شوند. با فرض توزیع یکنواخت حفره‌ها در ماده‌ی مرکب، تنش عمودی مؤثر بر سطح سایش افزایش می‌یابد، زیرا نواحی حاوی حفره درون زمینه هیچ نیرویی را تحمل نمی‌کنند.

نرخ سایش بالاتر به دست آمده به دلیل حضور تخلخل، تأثیر سایر مشخصه‌های تخلخل از جمله شکاف را نشان می‌دهد. وجود مرزهای بی‌شکل در اطراف حفره، امکان ایجاد گوشه‌های تیز در نزدیکی سطح سایش در حول آن را فراهم می‌کند. شدت تمرکز تنش در گوشه‌های تیز بسیار زیاد بوده و بنابراین، با اعمال تنش فشاری عمودی در آزمون سایش و ایجاد نیروی برشی عرضی در اطراف حفره‌ها، تخلخل به عنوان منبع ترک عمل خواهد کرد [7-9].

Gui و همکاران [10]، این رفتار سایشی را با سایش لغزشی در ماده‌ی مرکب $Al-6Cu-Mn/SiC_p$ مطالعه کرده‌اند. شدت تمرکز تنش در گوشه‌ی حفره‌ها با افزایش نیروی عمودی اعمالی افزایش می‌یابد. بنابراین با افزایش نیروی عمودی اعمالی، سطح اطراف حفره نسبت به شکست مستعد می‌شود. به دلیل آن که ماده‌ی مرکب چگال رفتار معمول سایشی را از خود نشان می‌دهد، تأثیر شیار مربوط به تخلخل را می‌توان با نمایش انحراف نرخ سایش در تنش‌های مختلف نشان داد. شکل ۶ تصویرهای میکروسکپ نوری از سطح ماده‌ی مرکب و مس خالص را پس از سایش نشان می‌دهد. نرخ سایش مس به‌ازای همه‌ی نیروهای اعمالی، بسیار بالاتر از نمونه‌های WC/Cu می‌باشد. در نیروی اعمالی ۴ نیوتن، نرخ سایش مس به مراتب بیشتر از نرخ سایش ماده‌ی مرکب WC/Cu است. در شکل (۶)، سطح پولیش داده شده‌ی صاف با ظاهر خراشیده‌ی نمونه‌ی WC/Cu دیده می‌شود که نشان‌دهنده‌ی سازوکار وقوع سایش با تنش کم می‌باشد. بر اساس این سازوکار، زمینه‌ی نرم مس در مراحل ابتدایی توسط ذرات ساییده‌ی SiC از سطح ماده‌ی مرکب کنده شده و به این ترتیب، ذرات تقویت کننده‌ی WC به صورت برجسته در سطح قرار

رفتار، تمایل بیش تر ذرات درشت تر به ایجاد ریزترکها می باشد، که نتیجه ی مستقیم آن افزایش نرخ ساییش است [10-12].

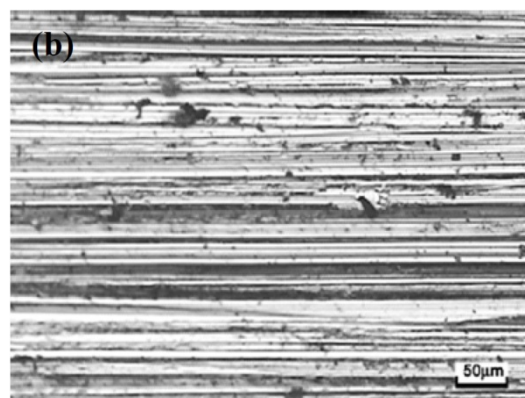
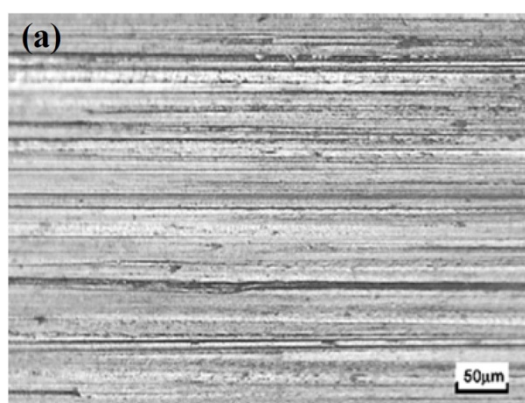
شکل ۷ تصویر میکروسکپ الکترونی از ماده ی مرکب WC/Cu؛ (a): قبل از ساییش، (b): بعد از ساییش. بیرون آمدگی ذرات به خوبی در تصویرها قابل تشخیص است. پیکان نشان داده شده در شکل b، جهت ساییش را مشخص می کند.

نتیجه گیری

۱- با افزایش دما و زمان رخنه دهی، چگالی نهایی ماده ی مرکب به چگالی تئوری آن نزدیک تر شده و در یک دمای خاص، چگالی با افزایش زمان افزایش یافت.

۲- در نیروی عمودی اعمالی حدود ۹ نیوتن، نرخ

در تصویرهای SEM از سطح ساییش، بیرون آمدگی تقویت کننده از سطح ماده ی مرکب در فرآیند ساییش قابل مشاهده است. در شکل (۷)، سطح ساییش قبل و بعد از آزمون ساییش نشان داده شده است. جهت ساییش در شکل (۷-b) مشخص شده است. نواحی تیره در شکل (۷-b) حفره هایی هستند که پس از بیرون آمدگی ذرات از سطح ایجاد شده اند.

شکل ۶ تصویر میکروسکپ نوری از سطح ماده ی مرکب WC/Cu کاملاً چگال (a)، و مس خالص (b)؛ شرایط آزمون ساییش: نیروی اعمالی ۴/۲۷ نیوتن و مسافت لغزش ۵۰۰ متر

اندازه ی ذرات تقویت کننده از جمله عواملی می باشد که بر نرخ ساییش مؤثر است. با افزایش اندازه ی ذرات، نرخ ساییش افزایش می یابد. دلیل این

- افزایش سایس شد. افزایش سایس ماده‌ی مرکب WC/Cu به‌طور خطی با افزایش فشار اعمالی افزایش یافت. ۳- حضور تخلخل به‌دلیل کاهش سطح تماس مؤثر و ایجاد اثر شیار بر روی سطح ماده‌ی مرکب، باعث
- ۴- افزون بر سایس ساینده، بیرون آمدگی ذرات از زمینه سازوکار غالب در فرایند سایس بود.

مراجع

1. Mortensen A., "Solidification of Metal Matrix Composites", P. Rohatgi (ed), TMS, pp. 1, (1990).
2. Mortensen A., Cornie J.A., "On the Infiltration of Metal Matrix Composites", *Met. Trans.*, 18(A), pp. 1160-1163, (1987).
3. Gusmano G., Bianco A., Polini R., "Chemical Synthesis and Sintering Behavior of Highly Dispersed W/Cu Composite Powders", *J. of Mat. Sci.* 36, pp. 901-907, (2001).
4. Wang W.F., "Effect of Particle Size and Copper Content on W-Cu Electrodes", *Powder Met.*, 40(4), pp.295-300, (1997).
5. Johnson J. L., German R. M., "Chemically Activated Liquid Phase Sintering of Tungsten-Copper", *The Int. J. of Powder Met.*, 30(1), pp. 91-102, (1994).
6. German R.M. , Johnson J. L., "Effect of Processing Variables on the Properties of Liquid Phase Sintered Tungsten-Copper Composites", *Adv. in Powder Met.*, 1, pp. 391-405, (1991).
7. Richardson R., "The Wear of Metals by Relatively Soft Abrasives", *Wear*, 11, pp. 245-275,(1968).
8. Sahin Y., "Preparation and Some Properties of SiCp-Reinforced Aluminum Alloy Composites", *Materials and Design*, 24, pp. 671-679,(2003).
9. Yilmaz O., Buytoz S., "Abrasive Wear of Al₂O₃-Reinforced Aluminum-Based MMCs", *Comp. Sci. and Tech.*, 61, pp. 2381-2392, (2001).
10. Wang G., Shi P., Qi M., Xu J. J., Chen F. X., Yang D. Z., "Dry Sliding Wear of a Ti₅₀Ni₂₅Cu₂₅ Particulate Reinforced Aluminum Matrix Composite", *Meta. and Mat. Trans. A*, 29(A), pp. 1741, (1998).
11. Tjong S. C., Lau K. C., "Properties and Abrasive Wear of TiB₂/Al-4%Cu Composites Produced by Hot Isostatic Pressing", *Comp. Sci. and Tech.*, 59, pp. 2005-2013,(1999).
12. Yih P., Chung D. D. L., "Titanium Diboride Copper-Matrix Composites", *J. of Mat. Sci.*, 32, pp. 1703-1709,(1997).

